

ZOROCHKINA Tetiana

Doctor Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Primary and Special Education,
Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

PR COMMUNICATIONS AS A TOOL OF EDUCATIONAL PROMOTIONS IN THE FORMATION AND POSITIONING OF THE IMAGE OF A HIGHER EDUCATION INSTITUTION

Summary. This article provides a comprehensive analysis of PR communications as an effective tool for implementing educational promotions in higher education institutions. It reveals the essence of the concepts of "PR communications" and "educational promotions," examines their interrelation, and determines their role in shaping a positive university image. The study substantiates that, in the context of increasing competition in the educational services market, higher education institutions need to systematically apply communication strategies aimed at enhancing recognition, attractiveness, and competitiveness.

The article analyzes the main tools of PR communications and educational promotions, including the organization of special events (open days, conferences, job fairs), the use of digital communication channels (social media and official websites), corporate media, branding, and visual identity. It determines their significance in creating an integrated information space of the university and ensuring effective interaction with target audiences.

The study pays particular attention to the structure of the higher education institution's image, distinguishing its external and internal components, and examines the role of PR communications in their harmonization. It proves that educational promotions serve as an integrative mechanism

that combines various communication tools and ensures a purposeful influence on public opinion formation.

The article emphasizes the specifics of implementing PR communications under conditions of limited financial resources, which are typical for most higher education institutions, and highlights the importance of effective use of the university's internal potential, particularly student involvement in the development and implementation of promotional strategies.

The findings demonstrate that the integration of PR communications as a tool for educational promotions contributes to the formation of a stable positive university image, increases public trust, and ensures effective positioning of higher education institutions in both national and international educational environments. The study outlines prospects for further research, including the analysis of European experience in educational promotions, the digitalization of PR communications, and the development of methods for evaluating their effectiveness.

Keywords: PR communications; educational promotions; higher education institution image; positioning; competitiveness.

Одержано редакцією 26.02.2026
Прийнято до публікації 11.03.2026

 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2026-1-87-93>

 <https://orcid.org/0000-0002-3704-8126>

НІЧУГОВСЬКА Лілія

докторка педагогічних наук, професорка,
професорка катедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара,

 lilia-nichugovska@ukr.net

 <https://orcid.org/0000-0003-0218-2752>

КРИВОРОТЬКО Анастасія

докторка філософії, старша викладачка катедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара,

 kryvorotko.an@gmail.com

 <https://orcid.org/0000-0003-1228-3303>

ГАЛАЙКО Юлія

кандидатка педагогічних наук, доцентка катедри геометрії і алгебри,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

 tigrjul75@gmail.com

УДК 378:147:316.77:37.091.12(045)

ВПЛИВ ІМІДЖУ ВИКЛАДАЧА НА ЯКІСТЬ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті висвітлено та проаналізовано результати дослідження, присвяченого впливу іміджу викладача як одного з провідних ресурсів, що сприяє підвищенню престижу та ефективному функціонуванню як системи освіти загалом, так і окремого закладу освіти зокрема.

Імідж викладача закладу вищої освіти виступає важливим чинником підвищення якості професійної підготовки, оскільки позитивний образ викладача (компетентність, харизма, етика) суттєво підвищує мотивацію здобувачів до навчання, формує довіру, полегшує засвоєння мате-

ріалу та сприяє творчій самореалізації студентів, виступаючи моделлю професійної поведінки.

Наголошено, що однією із головних проблем сучасної системи магістерської підготовки є суперечливість між зростаючим обсягом знань та обмеженням у терміні навчання, що спонукає викладачів до пошуку конструктивних шляхів вирішення цього протиріччя.

Акцентовано увагу на те, що успішність процесу педагогічної взаємодії та створення навколо себе позитивного образу залежить від рівня його професіоналізму, педагогічної майстерності,

психологічної грамотності, приємної зовнішності, словникового запасу, жестів, поглядів та інших факторів.

Актуальність дослідження поглиблюється виявленими протиріччями між:

– потребами суспільства в провадженні нових підходів до формування іміджу особистості та недостатністю відповідних наукових розробок;

– станом теоретичного обґрунтування та навчально-методичного забезпечення процесу формування професійного іміджу педагога у вищій школі та домінуванням традиційної системи підготовки педагогічних кадрів;

– значними можливостями післяуніверситетської освіти у формуванні іміджу сучасного педагога у процесі взаємодії зі студентами та колегами, відображаючи відповідність ролі викладача стандартам якості та суспільним очікуванням.

Ключові слова: імідж педагога; особистісно-професійний розвиток педагога; позитивний імідж; наявність лідерських якостей особистості; педагогічна етика.

Постановка проблеми. У статті розглянуто основні виклики, з якими зустрічаються здобувачі освітнього ступеня магістра у процесі одержання якісної та конкурентної освіти.

По-перше, це стосується особливостей навчання на магістратурі, де студенти на лекціях і практичних заняттях отримують в цілому лише каркас знань, детально наповнити який їм необхідно фокусуючись на поглибленій професійній підготовці, переважно самостійній роботі та дослідницькій діяльності.

По-друге, це необхідність написати наукову магістерську роботу за півтора-два роки. На рівні бакалаврату студенти вже мають первинне уявлення про поняття «дипломна робота», проте здебільшого ознайомлюються лише із загальними засадами цього процесу.

Разом із тим, повноцінна науково-дослідницька діяльність розпочинається саме під час навчання в магістратурі, де до здобувачів висуваються більш високі вимоги та чіткі критерії оцінювання якості виконаної роботи.

По-третє, студенти магістратури, як правило, перебувають у більш зрілому віці та здатні об'єктивно оцінювати навчальні й професійні ситуації. Саме тому на цьому етапі викладачі значною мірою спираються на свідомість, відповідальність і самостійність здобувачів освіти, тоді як контроль навчальної діяльності здобувачів у ЗВО – це комплексна система, що охоплює поточну, модульну та підсумкову перевірку знань, яка включає тести, заліки, іспити, курсові та дипломні роботи. Вона спрямована на

оцінку рівня засвоєння матеріалу, формуванню навичок самоосвіти та коригування навчального процесу.

Отже, можна зробити висновок, що магістратура в Україні – це такий формат навчання, коли студент має можливість усвідомлено вибрати важливий для нього напрямок і поглиблено займатися ним, паралельно отримуючи дієву практику, адже «виробнична практика» – це обов'язковий елемент магістерської освіти. У цьому контексті особливого значення набуває професійна підготовка нового покоління педагогів-фахівців, які здатні забезпечувати високий рівень педагогічного статусу, розвивати особистісну й інформаційну культуру, а також мислити в площині інноваційності та творчого підходу. За таких обставин традиційне уявлення про працівника педагогічної сфери поступово трансформується, відкриваючи простір для формування нового типу соціальної поведінки – педагога, який відповідає сучасним суспільним запитам. Це, своєю чергою, посилює актуальність дослідження процесу формування професійного іміджу (Козлова, 2012).

При цьому інноваційність стає однією із визначальних рис сучасної педагогіки, що проявляється у здатності до розвитку, творчого мислення та відкритості до нових ідей. Це, в свою чергу, вимагає докорінного оновлення системи магістерської освіти, її методологічних засад і технологій організації навчально-виховного процесу, що відбувається через активну участь студентів у наукових дослідженнях, стажуваннях, професійному нетворкінгу та вивченні комунікативних дисциплін, що забезпечують конкурентоспроможність на ринку праці.

Сьогодні формування позитивного іміджу педагога набуває особливої значущості, адже, як зазначають науковці, цей процес починається задовго до безпосереднього професійного досвіду і має розглядатися як важливий елемент особистісно-професійного розвитку майбутнього фахівця. За визначенням О. Венгловської, особистісно-професійний розвиток педагога – це процес, спрямований на формування особистісних і професійних якостей, а також здатності й готовності до постійного розвитку та саморозвитку з метою генерування нових ідей і способів діяльності на основі набутих знань і побудови власної траєкторії професійного становлення (Венгловська, 2017).

Результати проведеного наукового аналізу показали, що різні аспекти педагогічного іміджу перебувають у фокусі уваги багатьох дослідників. Зокрема, досліджувалися питання психології іміджу (О. Володарська, П. Гуревич, А. Панасюк), формування

позитивного іміджу педагога у процесі професійної підготовки (Н. Гузій, А. Калюжний, Н. Прус), а також особливості створення іміджу вихователя закладу дошкільної освіти (Н. Гаврик, М. Апраксина, Л. Загородня та ін.).

При цьому звернено увагу на сутність та структуру іміджу викладача вищої школи як критичного чинника, що безпосередньо впливає на мотивацію магістрів, якість засвоєння знань та формування їхньої власної професійної компетентності. Позитивний образ, що формується на академічній майстерності, комунікабельності та етиці, стимулює студентів до наукової діяльності та підвищує при цьому престиж закладу освіти з акцентом на вплив таких понять як іміджілогія, іміджмейкерство, коучінг, авторитет, статус, мода, престиж тощо.

При цьому важливим є усвідомлення, що імідж викладача суттєво впливає на якість магістерської підготовки, безпосередньо формуючи мотивацію студентів, їхнє ставлення до дисципліни та рівень довіри до викладача.

Позитивний професійний імідж, який поєднує ділові якості, педагогічну майстерність і комунікативну компетентність, є невід'ємним складником ефективної організації освітнього процесу та професійного становлення майбутніх фахівців.

Варто зазначити, що представники різних професій можуть бути обізнаними з процесом формування власного професійного іміджу, однак особливої значущості він набуває для професій типу «людина – соціальна група», до яких належить і професія викладача.

На сучасному етапі суспільного розвитку особливо актуалізується проблема налагодження якісної взаємодії між викладачем і студентами у системі вищої освіти, оскільки дедалі помітнішими стають прояви пасивної участі здобувачів освіти в навчальному процесі, зниження їхньої мотивації до здобуття нових знань та інтелектуального саморозвитку в умовах закладу вищої освіти.

Одним із важливих механізмів подолання цієї проблеми, а також засобом реалізації провідних принципів навчання, виступає формування професійного іміджу викладача.

Метою статті є дослідження сутності та педагогічних умов формування професійного іміджу майбутнього викладача закладів вищої освіти під час магістерської підготовки, а також визначення впливу освітнього середовища та професійної взаємодії на розвиток іміджевих характеристик особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових джерел показав зростання зацікавленості в проблематиці формування професійного іміджу майбутнього викладача закладів вищої освіти в умовах магістерської підготовки. У рамках дослідження було розкрито зміст поняття «професійний імідж», визначено фактори, що впливають на його формування, а також окреслено роль педагогічної практики, саморефлексії та професійного середовища у розвитку іміджевих характеристик викладача.

Крім того, визначено педагогічні умови та організаційні механізми, які забезпечують ефективне інтегрування процесу формування професійного іміджу у зміст підготовки магістрів. Особлива увага приділена ключовим складовим, без яких неможливе створення позитивного іміджу викладача вищої школи. Встановлено, що одним із значущих чинників цього процесу є освітнє середовище закладу та вплив професорсько-викладацького колективу на професійне становлення майбутнього фахівця.

Акцент зроблено на з'ясуванні сутності поняття педагогічного іміджу, особливостях його формування та розвитку, а також на структурі особистісного іміджу. До його основних компонентів віднесено професійну компетентність, загальнолюдські цінності, моральні норми, управлінську культуру та технології самопрезентації.

У сформованому іміджі відображаються найхарактерніші риси особистості викладача, його внутрішній світ та особливості ефективної самопрезентації (І. Альохіна, В. Бебик, М. Вудкок та ін.). Наукові дослідження також приділяють увагу розвитку професійно значущих іміджевих якостей освітніх менеджерів (О. Мармаза, І. Зязюн, В. Сухомлинський та ін.), а також формуванню педагогічного іміджу та професійного образу «Я» майбутнього педагога (І. Володарська, О. Горовенко, Н. Гузій та ін.) (Мармаза, 2019).

Зокрема, у «Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2031 року» наголошується, що інтеграція України до глобального освітнього простору потребує не лише безперервного вдосконалення національної системи освіти, а й активного впровадження інноваційних педагогічних підходів, оновлення змісту освіти та модернізації організаційних моделей відповідно до сучасних міжнародних тенденцій (Савченко, 2019).

У цьому руслі актуалізується процес формування педагогічного іміджу, що поєднує високу професійну компетентність (знання, ерудицію), особисті якості (емпатію,

креативність) та зовнішню культуру (мовлення, стиль). Він базується на рефлексії, самовдосконаленні, педагогічній майстерності та конгруентності, тобто на відповідності внутрішніх цінностей зовнішнім виявам.

Виклад основного матеріалу дослідження. Однією з ключових проблем сучасної підготовки студентів-майбутніх магістрів є не лише практичний, а й глибокий теоретичний аспект, який значною мірою впливає на підвищення якості освітніх послуг у закладах вищої освіти в умовах інтеграції до європейського та світового освітнього простору.

Болонський процес, як відомо, спрямований на гармонізацію та вдосконалення освітніх систем європейських країн, що забезпечує не лише їхнє зближення та уніфікацію, а й сприяє високому престижу та ефективному функціонуванню освітньої системи загалом і конкретного навчального закладу зокрема.

При цьому Болонський процес трансформує імідж педагога від транслятора до модератора, орієнтованого на компетентнісний підхід, академічну мобільність та безперервний розвиток. Він вимагає від викладача європейських стандартів якості, здатності до інновацій та високої медіаграмотності, що формує позитивний професійний імідж в основі якого цілеспрямований процес створення привабливого образу фахівця, який базується на поєднанні високої компетентності, етичної поведінки, самопрезентації та зовнішнього вигляду.

Успішне вирішення цієї проблеми тісно пов'язане з підвищенням рівня професійної підготовки педагогів, розвитком їхньої педагогічної майстерності та загальної культури. Професійна діяльність педагога передбачає наявність лідерських якостей, готовність постійно перебувати в центрі уваги вихованців, батьків і колег, а також володіння розвиненими комунікативними вміннями, здатністю до діалогу та чіткого вираження власних думок. Саме тому особливості актуальності набуває формування професійного іміджу педагога, який у масовій свідомості відображає риси його особистості, специфіку професійної діяльності та особливості зовнішнього вигляду (Козлова, 2012).

У структурі професійного іміджу педагога доцільно виокремити три основні компоненти:

– зовнішній компонент – одяг і взуття, аксесуари, зачіска та макіяж, стиль поведінки та дотримання правил етикету;

– внутрішній компонент – професійні знання та компетенції, вміння й навички, особливості мислення та свідомості,

система цінностей, Я-концепція, здатність до саморефлексії, інтуїція, фізичне та психічне здоров'я, критичне мислення та індивідуальні риси особистості;

– комунікативний компонент – вербальні та невербальні аспекти педагогічної комунікації.

Лише у взаємозв'язку цих складових формується цілісний професійний образ педагога, який здатний створювати належний робочий настрій під час заняття, сприяти ефективній педагогічній взаємодії та забезпечувати позитивний характер спілкування в освітньому середовищі.

Зокрема, класичний стиль одягу педагога формує уявлення про стабільність, упорядкованість і респектабельність закладу освіти, водночас демонструючи рівень його загальної культури. Крім того, такий зовнішній вигляд сприяє тому, що учні, батьки та колеги зосереджують увагу насамперед на особистості педагога, змісті його висловлювань і професійній позиції, а не лише на зовнішніх характеристиках.

Ідеальна форма одягу – це та, яка не відволікає увагу вихованців на зовнішній вигляд педагога, а фокусується на засвоєнні матеріалу. Такою одягою може бути діловий костюм.

У створенні позитивного іміджу педагога відіграє культура його поведінки, яка характеризує його як людину, що відповідає соціальним нормам і вимогам.

Важливою складовою професійного іміджу педагога є внутрішній імідж, що характеризується сукупністю професійних знань, умінь і навичок, особливостями свідомості, системою цінностей, сформованістю Я-концепції, здатністю до рефлексії, інтуїцією, станом здоров'я, критичним мисленням та індивідуально-особистісними якостями.

Доцільно зазначити, що внутрішній імідж педагога є невід'ємною частиною педагогічного іміджу, тому що вміння сподобатись та підстроїтись під інших – необхідна якість в професійних та особистих контактах, тоді як зовнішній вид – це лише стиль, обумовлений внутрішнім складом особистості.

Крім того, внутрішній імідж педагога – це цілісна сукупність його психологічних, професійних та особистісних якостей, що базуються на самосприйнятті, цінностях і вірі у власну професійну спроможність, асоціативне бачення, внутрішній настрій на творчість в умовах публічності і позитивної «Я-концепції».

Важливим компонентом внутрішнього образу педагога є стан його здоров'я, оскільки саме від нього значною мірою

залежать як зовнішня, так і внутрішня привабливість особистості, її життєва активність, творчий потенціал і можливості самореалізації, що виступають важливими передумовами формування професійного іміджу викладача закладу вищої освіти.

Водночас сутність педагогічного іміджу, його функціональне значення та умови формування потребують ґрунтовного теоретичного осмислення, а також розроблення ефективних способів його діагностики, удосконалення й перетворення на повноцінний чинник педагогічного процесу. Такий підхід узгоджується з позицією вітчизняних науковців щодо необхідності впровадження нових підходів до управління соціально-педагогічними системами, зокрема через раціональне використання ресурсів закладу освіти з метою забезпечення не лише конкурентоспроможності, а й досягнення соціально значущих цілей шляхом підвищення якості діяльності науково-педагогічного персоналу.

Разом із тим традиційні підходи не завжди дають змогу повною мірою оцінити якість викладацької діяльності та сформулювати цілісне уявлення про професійну роль викладача, що, своєю чергою, актуалізує проблему дослідження його професійного іміджу.

Аналіз літературних джерел стосовно поняття іміджу педагога, а особливо його складових, засвідчив певні розбіжності у його тлумаченні.

Сучасні умови розвитку суспільства роблять особливо важливим питання ефективної взаємодії між викладачем закладу вищої освіти та студентами, адже дедалі помітнішою стає проблема пасивної участі здобувачів у навчальному процесі, зниження їхньої мотивації до набуття нових знань та недостатньої орієнтації на інтелектуальний саморозвиток у межах вищої школи.

Одним із ключових засобів подолання цієї проблеми та реалізації провідних принципів навчання є формування іміджу викладача як цілісного образу його особистості. Такий імідж включає зовнішні чинники (габітарний, вербальний, кінетичний, середовищний), внутрішні характеристики (знання, вміння, здібності, установки, цінності, самооцінка), особистісні риси (природні якості, набуті під час освіти та виховання, а також ті, що формуються життєвим і професійним досвідом) та засоби самопрезентації, до яких педагог цілеспрямовано звертається для досягнення високих результатів у професійній діяльності (Волкова, Лебідь, 2023).

У науковій літературі професійний імідж викладача визначається як форма

самовираження цілісного індивідуального образу педагога, який реалізує потреби мікро- та макросоціуму в освітніх послугах і водночас демонструє найбільш виразні ділові та особистісні якості відповідно до свого професійного статусу та соціальної ролі в освітньому середовищі (Горовенко, 2013).

Інші дослідники трактують професійний імідж викладача вищої школи як образ, що відображає відповідність педагогічній та рольовій діяльності, формується самим викладачем, доповнюється його індивідуальними характеристиками під час міжособистісної взаємодії з колегами, студентами, адміністрацією та суспільством, і при цьому оцінюється як самим педагогом, так і громадськістю відповідно до професійних вимог (Апостол, 2019).

Аналіз представлених підходів дозволяє сформулювати кілька узагальнень. По-перше, професійний імідж викладача являє собою образ його особистості, який формується свідомо або несвідомо у процесі взаємодії з колегами, студентами, керівництвом та суспільством. По-друге, цей імідж є результатом взаємодії особистісних характеристик педагога – його мотивів, інтересів, спрямованості, соціально-психологічних рис, Я-концепції, знань, умінь і навичок – із професійними вимогами та очікуваннями цільової аудиторії. По-третє, формування професійного іміджу значною мірою спирається на технології самопрезентації.

Щодо структури іміджу викладача, у науковому середовищі немає єдиної точки зору щодо його складових. Проте окремі дослідники умовно виділяють три основні групи компонентів професійного іміджу педагога:

1) стійкі особистісні риси викладача, що проявляються через уважне ставлення до учасників спілкування, продуманий підбір засобів і умов педагогічної діяльності, а також через ефективні моделі розвитку необхідних якостей студентської особистості;

2) вміння та навички ефективного спілкування;

3) здатність формувати та підтримувати позитивний професійний образ.

Інші дослідники, зокрема Т. Марєєва, пропонують виділяти такі складові професійного іміджу педагога, звертаючи увагу на зовнішній вигляд, невербальні засоби комунікації, організацію предметного середовища, володіння технікою та комунікативними навичками мовлення, ораторське мистецтво, професійну компетентність і здатність до самовдосконалення.

Водночас особлива увага приділяється внутрішньому світу педагога, зокрема

педагогічній спрямованості, психічному та психологічному стану, соціальному та духовному здоров'ю, а також особистісним і професійним якостям.

З іншого боку, на думку Я. Співака, Д. Плєсканьова, Л. Співак та Н. Чернухи, професійний імідж педагога соціальної сфери слід розглядати через структуру, яка включає мотиваційно-ціннісний, когнітивний, організаційно-діяльнісний та результативно-творчий компоненти.

Деякі науковці визначають імідж як інтегральну характеристику особистості, що об'єднує:

- інтелектуальну культуру, що охоплює розвиток мислення, творчі здібності, рефлексію, самосвідомість та підвищення професійної майстерності;

- габітарну культуру, яка включає фізичні та психофізіологічні особливості особистості та стиль поведінки;

- кінетичну культуру, що проявляється через міміку, пантоміміку, жести, вираз очей, позу, рухи, ходу та поставу;

- мовну культуру, яка формується на основі взаємозв'язку мовлення та когнітивних процесів;

- культуру середовища, що охоплює матеріальні та соціальні аспекти життя людини, зокрема її оточення та аксесуари (Черезова, Федорик, 2022).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Особливу увагу приділено чинникам, що впливають на становлення професійного іміджу, а також ролі педагогічної практики, саморефлексії та професійного середовища у розвитку іміджевих якостей викладача. Визначено педагогічні умови та організаційні механізми, які забезпечують ефективне включення формування іміджу до програми підготовки магістрів.

Професійний імідж викладача закладу вищої освіти є важливим чинником підвищення якості підготовки майбутніх фахівців, оскільки позитивний образ педагога – що включає компетентність, харизму та етичні якості – значною мірою стимулює мотивацію студентів, формує довіру, полегшує засвоєння навчального матеріалу та сприяє творчій самореалізації, одночасно слугуючи моделлю професійної поведінки.

Вплив іміджу викладача на процес підготовки:

- мотиваційний вплив: позитивний імідж педагога, що стимулює студентів до глибшого вивчення дисциплін та опанування фаху;

- психологічний комфорт: впевнений та привітний професійний образ викладача створює сприятливий мікроклімат, знижує

рівень тривожності та сприяє відкритій комунікації;

- формування професійних якостей: викладача виступає «моделлю» для наслідування, трансляючи через свій стиль спілкування та зовнішність професійні та етичні норми та цінності;

- ефективність навчання: професійний імідж, що включає педагогічну майстерність, цифрову компетентність та емоційний інтелект, забезпечує кращу організацію навчального процесу.

Отже цілеспрямоване формування позитивного іміджу викладача є ефективним інструментом підвищення якості освітньої діяльності та професійного становлення майбутніх фахівців.

Список бібліографічних посилань

- Апостол, 2019 – Апостол, О. (2019). Професійний імідж викладачів закладів вищої освіти як проблема педагогічної теорії та практики. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*, 72(1): 27–31.
- Венгловська, 2017 – Венгловська, О. (2017). Особистісно-професійний розвиток майбутнього фахівця засобами пошукової діяльності. *Вісник Польсько-української науково-дослідницької лабораторії психодидактики імені Я. Коменського*, 1: 77–79.
- Волкова, Лебідь, 2023 – Волкова, Н., Лебідь, О. (2023). Система педагогічної роботи з формування професійного іміджу майбутнього фахівця у магістерській підготовці. *Молодь і ринок*. 11–12(219–220): 54–59.
- Горовенко, 2013. – Горовенко, О. (2013). Формування особистісно-професійного іміджу вчителя загальноосвітнього навчального закладу засобами самопрезентації: авторф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Харків. 20 с.
- Козлова, 2012 – Козлова, О. (2012). Психологічні засади формування професійного іміджу викладача ВНЗ. *Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України* [Житомир: Видавництво ЖДУ ім. І.Франка], 8: 114–121.
- Коркішко, 2017 – Коркішко, А. (2017). Специфіка професійного іміджу майбутнього педагога як предмет наукових досліджень. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*, 1(76): 103–111.
- Мармаза, 2019 – Мармаза, О. (2019). Інновації в менеджменті освіти: монографія. Харків: Вид. група «Основа». 128 с.
- Прус, 2016 – Прус, Н. (2016). Імідж особистості як психолого-педагогічний феномен. *Імідж сучасного педагога*, 1(160): 43–45.
- Савченко, 2019 – Савченко, Н. (2019). Професійний імідж викладача як складова його педагогічної майстерності. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*, 17: 91–96.
- Співак та ін., 2025 – Співак, Я., Плєсканьов, Д., Співак, Л., Чернуха, Н. (2025). Особливості формування професійного іміджу майбутніх соціальних працівників в умовах закладу освіти. *Гуманізація навчально-виховного процесу*, 1(107): 183–193. Doi: [https://doi.org/10.31865/2077-1827.1\(107\)2025.327075](https://doi.org/10.31865/2077-1827.1(107)2025.327075).
- Філюк, 2022 – Філюк, Л. (2022). Контен-аналіз дефініцій поняття «професійний імідж». *Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис»*. 12: 162–167.

Черезова, Федорик, 2022 – Черезова, І., Федорик, В. (2022). Психологічні аспекти формування професійного іміджу сучасного вчителя. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*, 1: 416–427.

References

- Apostol, O. (2019). The professional image of teachers in higher education institutions as a problem of pedagogical theory and practice. *Scientific journal of the National Polytechnic University named after M.P. Dragomanov. Series 5. Series 5. Pedagogical sciences: realities and prospects*, 72(1). Series 5: 27–31 [in Ukr.].
- Venglovska, O. (2017). Personal and professional development of a future specialist by means of search activities. *Bulletin of the Polish-Ukrainian Research Laboratory of Psychodidactics named after J. Comenius*. 1: 77–79 [in Ukr.].
- Volkova, N., Lebid, O. (2023). The system of pedagogical work on the formation of a professional image of a future specialist in master's training. *Youth and the Market*, 11–12(219–220): 54–59 [in Ukr.].
- Gorovenko, O. (2013). Formation of the personal and professional image of a teacher of a general educational institution by means of self-presentation: Abstract of Ph.D dissertation in Pedagogy: 13.00.04. Kharkiv. 20 p. [in Ukr.].
- Kozlova, O. (2012). Psychological principles of forming the professional image of a university teacher. *Current problems of psychology: collection of scientific works of the Institute of Psychology named after G.S. Kostyuk of the National Academy of Sciences of Ukraine* [Zhytomyr: Publishing House of I. Franko Zhytomyr State University, 8: 114–121 [in Ukr.].
- Korkishko, A. (2017). Specifics of the professional image of a future teacher as a subject of scientific research. *Spirituality of the personality: methodology, theory and practice*, 1(76): 103–111 [in Ukr.].
- Marmaza, O. (2019). Innovations in education management: monograph. Kharkiv: Publishing house Osnova. 128 p. [in Ukr.].
- Prus, N. (2016). Personality image as a psychological and pedagogical phenomenon. *Image of a modern teacher*, 1(160): 43–45 [in Ukr.].
- Savchenko, N. (2019). The professional image of a teacher as a component of his pedagogical skill. Problems of training a modern teacher. 17: 91–96 [in Ukr.].
- Spivak, Ya., Pleskanyov, D., Spivak, L., Chernukha, N. (2025). Peculiarities of forming the professional image of future social workers in the conditions of an educational institution. *Humanization of the educational process*, 1(107): 183–193. Doi: [https://doi.org/10.31865/2077-1827.1\(107\)2025.327075](https://doi.org/10.31865/2077-1827.1(107)2025.327075) [in Ukr.].
- Filiuk, L. (2022). Content analysis of definitions of the concept of “professional image”. *Scientific journal of the Lviv State University of Life Safety "Lviv Philological Journal"*, 12: 162–167 [in Ukr.].
- Cherezova, I., Fedoryk V. (2022). Psychological aspects of the formation of the professional image of a modern teacher. *Scientific notes of the Berdyansk State Pedagogical University. Series: Pedagogical sciences: collection of scientific works*, 1: 416–427 [in Ukr.].

NICHUGOVSKA Liliya

Doctor Sciences of Pedagogy, Professor, Professor of the Department of Pedagogy, Preschool and Special Education, Oles Honchar Dnipro National University

KRYVOROTKO Anastasiia

Ph.D in Pedagogy, Senior Lecturer at the Department of Pedagogy, Preschool and Special Education, Oles Honchar Dnipro National University

GALAYKO Yulia

Ph.D in Pedagogy, Associate Professor of the Department of Geometry and Algebra, Oles Honchar Dnipro National University

THE INFLUENCE OF THE TEACHER'S IMAGE ON THE QUALITY OF MASTER'S TRAINING OF HIGHER EDUCATION APPLICANTS

Summary. *The relevance of the study is determined by the increasing requirements for the quality of master's training in the context of Ukraine's integration into the European and global higher education area, as well as by the need to develop competitive specialists with a high level of professional culture and the capacity for continuous self-development.*

The purpose of the article is to investigate the essence and pedagogical conditions for the formation of the professional image of future higher education teachers in the process of master's training, as well as to determine the influence of the educational environment and professional interaction on the development of image-related personal characteristics.

The authors consistently reveal the specific features of master's training, which involves a high level of independence, research activity, and responsibility on the part of students, as well as the need to complete a research study within a limited timeframe. It is substantiated that under these conditions, the personality of the teacher and their professional image acquire particular importance as factors of motivational, psychological, and educational influence.

It is determined that the professional image of a teacher is an integral characteristic formed in the process of professional activity and interpersonal interaction, encompassing external, internal, and communicative components. The

content of each component is specified: the external component includes appearance and behavioral characteristics; the internal component comprises values, professional knowledge, self-concept, reflexivity, and psychological state; the communicative component covers verbal and nonverbal means of pedagogical interaction.

Alternative approaches to structuring the professional image and the pedagogical conditions for its formation are also outlined. It is demonstrated that a positive teacher image contributes to increased student motivation, the creation of a psychologically comfortable educational environment, the development of professional qualities in future specialists, and the overall effectiveness of the educational process.

It is concluded that the formation of a teacher's professional image is a complex, multidimensional, and purposeful process that requires systematic integration into the content of master's training.

Keywords: *teacher image; personal and professional development of a teacher; positive image; leadership qualities; pedagogical ethics; higher education institution.*

Одержано редакцією 24.03.2026
Прийнято до публікації 11.03.2026